

*De toekomst
is aan MaaS*

MaaS-Lab is een
vooruitstrevend
collectief voor de
mobiliteit van
morgen

2021

Mobility as a Service

Mobility as a Service betekent bewegingsvrijheid

Mobiliteit geeft vrijheid. Je kunnen verplaatsen is een basisbehoefte voor iedereen.

Mobility as a Service (MaaS) maakt het mogelijk om steeds flexibeler te worden in het plannen van een reis en het kiezen van de vervoersmiddelen die daarbij passen. Met MaaS kunnen reizigers dagelijks, of op meerdere momenten op de dag, andere keuzes maken. De ene keer een combinatie van deelauto en openbaar vervoer, de andere keer het openbaar vervoer of de eigen auto in combinatie met een (elektrische) deelfiets. Mogelijk gemaakt en aangeboden door een aanbieder waarmee de consument, de reiziger afspraken maakt in de vorm van een abonnement of een bundel. Deze flexibiliteit en keuzevrijheid houden mobiliteit voor iedereen toegankelijk.

MaaS speelt ook een belangrijke rol in het (beter) benutten van de vervoerscapaciteit. Het ontsluit deelmobiliteit en stimuleert gebruik, in plaats van bezit.

Het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) hanteert de volgende definitie:

"MaaS is een dienst op het gebied van personenmobiliteit, waarbij de dienstverlening bestaat uit het bieden van een online platform met mogelijkheden voor het zoeken naar, vergelijken van, eventueel reserveren van en betalen voor verschillende soorten mobiliteitsdiensten, aan de hand van actuele en voor die reiziger relevante informatie over die diensten."

MaaS verbindt zo mobiliteit met vraagstukken als parkeren in schaarse ruimte, de woningbouwopgave en klimaatdoelen.

Waarom MaaS-Lab?

MaaS-Lab is het samenwerkingsverband van marktpartijen die Mobility as a Service in Nederland mogelijk gaan maken.

MaaS heeft de toekomst, maar we zijn er nog niet. Samen met professionele en innovatieve bedrijven moeten we nog flink wat stappen zetten. Bedrijven die in de dienstverlening aan de reizigers elkaars concurrent kunnen zijn, maar elkaar tegelijkertijd nodig hebben. MaaS-Lab is de stem van de markt en gesprekspartner voor overheden en andere belanghebbenden. Samen werken we aan een transformatie van de mobiliteitssector naar een innovatief geïntegreerd mobiliteitssysteem.

Eenvoudig plannen, boeken, gebruiken en betalen.

Met als doel te komen tot een open MaaS-ecosysteem, waarin de gebruiker op ieder moment van de dag inzicht heeft in de reismogelijkheden en eenvoudig de gewenste keuze kan plannen, boeken, gebruiken en betalen. MaaS stelt de reiziger daadwerkelijk centraal.

Lucas woont aan de rand van Amsterdam en heeft om 16:00 een afspraak in Den Dungen, een dorpje net buiten Den Bosch. Hij heeft in zijn MaaS-app als voorkeur opgegeven graag met het OV te reizen. Maar andere modaliteiten zijn ook welkom als dat zijn reis efficiënter, comfortabeler en goedkoper maakt. Om 11:00 adviseert zijn app hem om straks gebruik te maken van een deelfiets bij hem om de hoek, vervolgens naar de dichtstbijzijnde metrohalte te fietsen en van daaruit naar Amsterdam CS te reizen. Vervolgens de trein naar Den Bosch te nemen en op het Paleiskwartier tegenover Den Bosch CS een deelauto te pakken die hem naar Den Dungen brengt. Lucas boekt de reis, reserveert de modaliteiten en betaalt deze via de app.

Er staan voor hem op de juiste tijdstippen een deelfiets, metro, trein en deelauto klaar.

De terugreis wil hij aanvankelijk op dezelfde manier afleggen, maar omdat het laat wordt die avond, kiest hij ervoor om met de deelauto terug te gaan naar Amsterdam. Via dezelfde app betaalt Lucas ook de terugreis. De auto parkeert hij op de hub bij hem om de hoek.

Het totale landschap van alle rollen die nodig zijn om MaaS werkbaar te maken voor de reiziger vormt het 'MaaS-ecosysteem'.

Het totale landschap van alle rollen die nodig zijn om MaaS werkbaar te maken voor de reiziger vormt het 'MaaS-ecosysteem'. Dit is een open systeem, waarin bestaande marktpartijen, nieuwe toetreders of innovaties gelijke kansen krijgen. Met maximale vrijheid voor ondernemen, in combinatie met heldere afspraken en passende (zelf)regulering. Een open systeem garandeert dat iedere MaaS dienstverlener en mobiliteitsaanbieder die aan de afspraken voldoet aan kan sluiten en er niemand wordt buitengesloten. Zodat de reiziger straks probleemloos verschillende mogelijkheden kan combineren.

Het MaaS-ecosysteem in beeld

Bij MaaS-Lab zijn aangesloten:

MaaS dienstverleners

De partijen die multimodale reizen plannen, organiseren en faciliteren.

Vervoerders

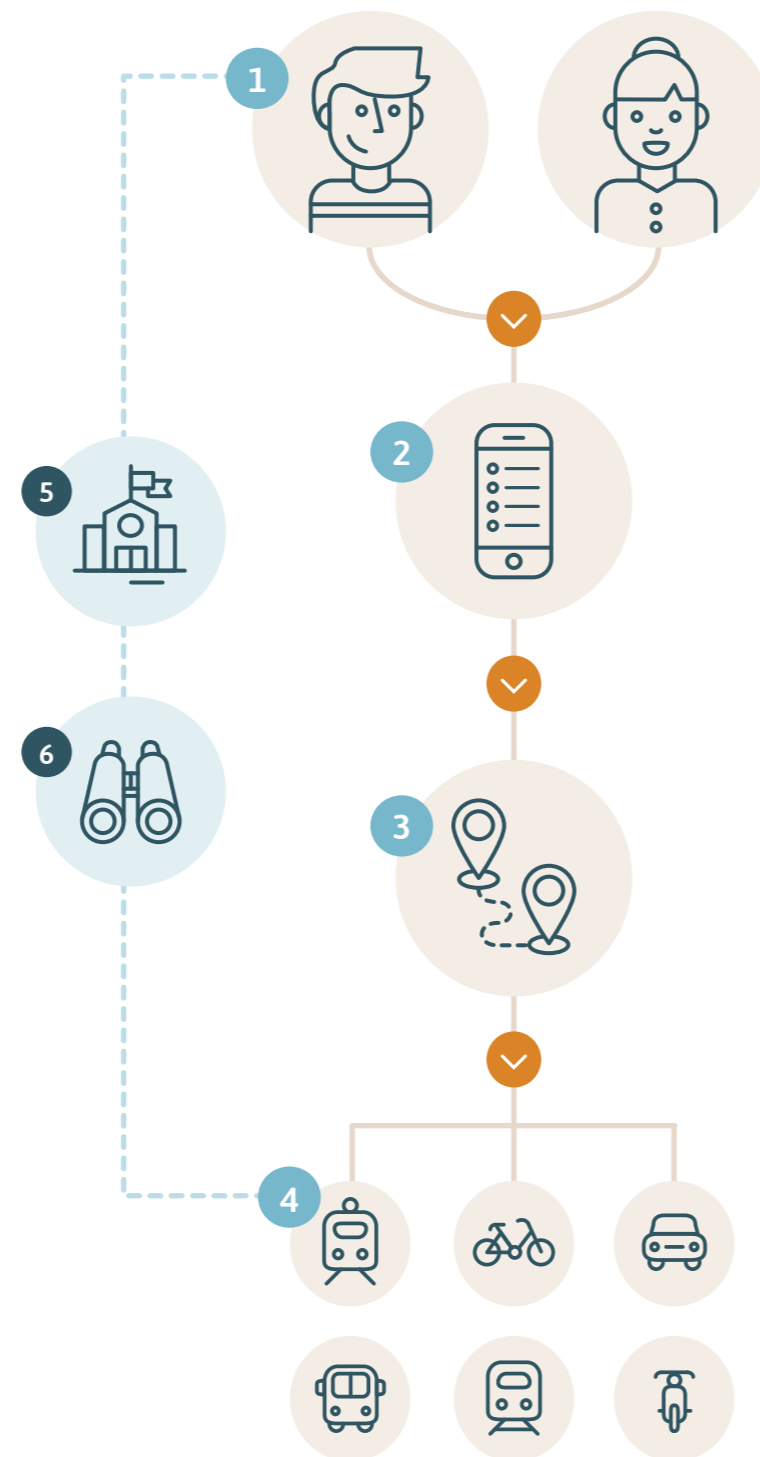
De partijen die vervoer aan de reiziger aanbieden (zoals OV en (deel)taxi).

Mobiliteitsaanbieders

De partijen die die vervoersmiddelen aan de reiziger aanbieden (zoals fietsverhuurders, leasemaatschappijen, aanbieders van deelauto's en deelscooters).

Integrators

De organisaties die mobiliteitsaanbieders en MaaS dienstverleners verbinden en/of daarvoor (IT) integratiediensten aanbieden.

1 Klant / Reiziger

De persoon of organisatie (werkgever, zorgverzekeraar) die betaalt voor de reizen en dienstverlening.

2 MaaS provider

De partij die het plannen, boeken en betalen van multimodale reizen faciliteert.

3 Integrator

De partij die één of meerdere mobiliteitsaanbieders, vervoerders, MaaS dienstverleners en andere Integrators met elkaar verbindt via een (IT)platform, de onderlinge financiële transacties berekent en verrekent en de noodzakelijke data tussen de Partijen beschikbaar stelt om vraag en aanbod real time bij elkaar te brengen voor de Reiziger.

4 Mobiliteitsaanbieder & vervoerder

De partij die vervoersmiddelen aan de reiziger aanbiedt. Zoals OV, deel (deel)taxi, fietsverhuurders, leasemaatschappijen, deelauto's en deelscooters.

5 Overheden

Europese, nationale en decentrale overheden, concessieverleners/ vergunningverleners en publieke organisaties die vanuit wettelijke bevoegdheden en maatschappelijke verantwoordelijkheid beleid ontwerpen en uitvoeren.

6 Toezichthouders

Autoriteit Consument & Markt, Autoriteit Persoonsgegevens, De Nederlandsche Bank.

7 Kennispartijen

Organisaties die als intermediair fungeren tussen publieke en private partijen en academische instellingen.

8 Belangenorganisaties

Organisaties die de gebruikers van een MaaS-ecosysteem vertegenwoordigen of de belangen van aanbieders vertegenwoordigen.

9 Andere dienstverleners

Data aanbieders en softwareleveranciers.

Veranderingen

Om tot een open MaaS-ecosysteem te komen zet MaaS-Lab in op drie veranderingen.

1 Van onbewust naar bewust reisgedrag

Reizigers vertonen niet hetzelfde gedrag als tien jaar geleden. De grens tussen online en offline en tussen modaliteiten vervaagt. De voordelen van online worden steeds beter zichtbaar: een groot aanbod, goede prijsperceptie en gemak. Corona heeft er bovendien voor gezorgd dat we van onbewust reisgedrag (we reisden veelal zonder daarover na te denken, met hetzelfde voertuig op hetzelfde moment van de dag), naar bewust reisgedrag bewegen. Digitale mogelijkheden versterken deze verandering.

2 Van modaliteiten naar mobiliteit

Dit betekent een overgang van het denken in afzonderlijke vervoerswijzen naar integrale dienstverlening, inclusief daarbij passende wet- en regelgeving (zoals een aanpassing van de wet personenvervoer 2000). Voor mobiliteitsaanbieders en andere marktpartijen heeft dit grote en structurele impact, hun rol verandert mee. Het betekent dat ze op een andere manier het aanbod van mobiliteitsdiensten moeten ontwikkelen, aanbieden en beschikbaar maken.

3 Van wantrouwen naar vertrouwen

In de markt worden nu tal van bilaterale afspraken gemaakt. Dat is omslachtig en onduidelijk voor alle betrokken partijen – daar moeten we vanaf. Door aan de voorkant duidelijk te zijn waar je als marktpartij aan moet voldoen, ontstaat er vertrouwen. Dat kan door de ontwikkeling van een afsprakenstelsel, dat een enorme stimulans zal zijn voor het creëren van een geïntegreerd data-gedreven mobiliteitssysteem op basis van open standaards en API's.

Thema's en diensten

Om de veranderingen te versnellen geeft MaaS-Lab invulling aan drie thema's en diensten.

1 Een Afsprakenstelsel voor MaaS

MaaS-Lab werkt samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan een Afsprakenstelsel voor MaaS. De reiziger verwacht een combinatie van reismogelijkheden die naadloos met elkaar geïntegreerd zijn. Via een afsprakenstelsel wordt dat een stuk eenvoudiger. Het omvat afspraken over processen waarin de verschillende partijen in het ecosysteem gezamenlijk de MaaS consument bedienen.

Door onderling processen te standaardiseren en op elkaar te laten aansluiten:

- ✓ worden reizigers beter bediend,
- ✓ wordt dienstverlening efficiënter en effectiever,
- ✓ ontstaat een duurzamer mobiliteitssysteem,
- ✓ besparen mobiliteitsbedrijven kosten, en
- ✓ ontstaan nieuwe verdienmodellen.

In juni 2020 zijn we gestart met een zogenoemde Coalition of the Willing. MaaS-Lab werkt dat nu – samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – verder uit. Parallel hieraan werken we samen met de overheid aan een structuur die er op

toeziet dat de waarden én afspraken die in het stelsel worden vastgelegd ook worden nageleefd. En stellen we, eveneens gezamenlijk, de middelen beschikbaar die nodig zijn om het afsprakenstelsel te ontwikkelen, te onderhouden en te beheren.

'Trendy Scooters' is een ambitieus bedrijf. Na een start in Den Haag breidt de deelscooteraanbieder nu uit naar andere steden en dorpen in Nederland. Tot voor kort betekende die uitbreiding dat met iedere overheidsinstantie en MaaS-aanbieder allerlei bilaterale

MaaS-Lab is dé gesprekspartner voor stakeholders en overheden.

overeenkomsten moesten worden opgesteld. Dat wierp veel drempels op om samen te werken en resulteerde in complexe bedrijfsprocessen. Voor elke één-op-één afspraak moesten beide organisaties een apart proces inrichten. Met het in publiek-private samenwerking tot stand gekomen afsprakenstelsel is bedrijfsuitbreiding een stuk makkelijker geworden. De voorwaarden voor deelname zijn nu aan de voorkant geregeld. Het is efficiënter, bespaart kosten en biedt de mogelijkheid om in veel meer gebieden diensten aan te bieden.

2 Belangenbehartiging voor een eerlijk speelveld voor haar leden

MaaS-Lab is dé gesprekspartner voor stakeholders en overheden. We ontwikkelen standpunten gericht op het creëren van benodigde randvoorwaarden en het wegnemen van de belemmeringen voor het ontwikkelen van MaaS in Nederland. Dat zit deels in het afsprakenstelsel. Maar denk ook aan het faciliteren en reguleren van het aanbod van mobiliteitsdiensten in de openbare ruimte en aan het bevorderen van samenwerking en vertrouwen tussen aanbieders en gebruikers van MaaS-diensten en overheden. Of aan nieuwe wet- en regelgeving voor de platformeconomie of op het gebied van datadelen en privacyvraagstukken.

MaaS-Lab biedt haar leden een platform voor netwerken en voor kennisdeling.

3 Een netwerk voor kennisdeling en samenwerking

MaaS-Lab biedt haar leden een platform voor netwerken en voor kennisdeling. Dat doen we door het organiseren van (online) evenementen en bijeenkomsten en via actieve betrokkenheid bij Europese organisaties zoals de MaaS Alliance en de Data Sharing Coalition.

Als partner van de overheid doet MaaS-Lab actief mee aan de MaaS Kennisomgeving van het ministerie van Infrastructuur en waterstaat.

Naast de samenwerking met overheden zoeken we ook de afstemming met kennisinstellingen, de Mobiliteitsalliantie en met organisaties die de belangen van bedrijven vertegenwoordigen, zoals VNO-NCW en MKB Nederland.

De gemeente Y aan de MaaS werkt nauw samen met MaaS providers. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over het benutten van geanonimiseerde data, uiteraard AVG proof en passend binnen andere nationale en Europese regelgeving over privacy en mededinging.

De data geven inzicht in routes, aantal afgelegde kilometers en daaraan verbonden CO₂-uitstoot.

Hierdoor kan de gemeente veel effectiever omgaan met de beschikbare parkeerruimte en -in combinatie met slim verkeersmanagement- onnodig zoekgedrag voorkomen. Omdat de provider duidelijke afspraken heeft gemaakt met de aanbieders van deelmobiliteit, is bovendien geregeld dat deelfietsen en deelscooters binnen (mini)hubs geparkeerd worden, zodat de openbare ruimte toegankelijk blijft. De cumulatieve data worden gebruikt om inzicht te krijgen in routes, het aantal afgelegde kilometers en daaraan verbonden CO₂-uitstoot.

Heb je interesse in deelname aan MaaS-Lab?

*Of wil je een keer vrijblijvend
van gedachten wisselen?*

Kijk dan op onze website
www.knv.nl/het-maas-lab

Of neem contact op met
Sonila Metushi
Manager MaaS-Lab
+31 (0)6 107 99 377
s.metushi@knv.nl

MaaS-Lab maakt gebruik van de
ondersteuning van KNV voor het bureau
en de organisatie van vergaderingen en
andere bijeenkomsten (of online
activiteiten).

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 12 (Malietoren)
2594 AV Den Haag
Postadres
Postbus 19365
2500 CJ Den Haag